

[Rytter.]

selvfølgelig yderligere den Mistanke, der opstaar, naar Administrationen fra en upolitisk Kommission lægges over til en politisk Minister, idet vi Politikere maa tage i Betragtning, hvem der er Modstandere, og hvem der er Meningsfæller, og se noget mere skeptisk paa det, der kommer fra en Minister, end paa det, der kommer fra et upolitisk Udvalg, i dette Tilfælde bestaaende af Stiftamtmanden og Biskoppen. Ministeren kan kun gribe ind paa ganske faa Omraader, ja, ikke engang gribe ind, men kun godkende eller sige: det kan jeg ikke godkende. Samtidig med, at man rundt om blev klar over, at den politiske Minister gav sig af med Administrationen i langt større Udstrækning, end det var tilsigtet ved Loven af 1913, saa man en Mængde Kirker blive opført og en Mængde Udgifter blive afholdt til forskellige Formaal; men slog man efter i Finansloven for at finde, hvorfra disse Midler var taget, kunde man ikke finde det. Man sagde da ganske naturligt: Hvor faar den politiske Minister de Midler fra, som her bliver anvendt i stor Udstrækning til Kirkebygning og forskellige andre Formaal, som jeg senere kommer til.

Den Uro, som herved blev skabt, blev ikke mindre, da man pludselig hørte, at Sjællands Biskop havde nægtet at underskrive en Ordre til Myndighederne om at udbetale visse Penge. Han nægtede at underskrive, og senere tog han sin Afsked fra sin Stilling i den Forening, som skulde have Pengene, idet han sagde: Pengene kommer til denne Forening paa en Maade, der ikke er lovhjemlet. Det gjorde ikke Situationen bedre. Dertil kommer et for os Jurister afgørende Moment. Jeg er tit blevet spurgt: Hvis det er rigtigt, hvad man rygtevis hører, at Ministeriet forvalter de kirkelige Midler paa den og den Maade, hvordan gaar det da, naar Legater er henlagt under en Bestyrelse, f. Eks. en Kommunalbestyrelse under Overtilsyn enten af Justitsministeriet, Indenrigsministeriet eller Undervisningsministeriet? Kan disse Ministerier saa optræde paa lignende Maade som Kirkeministeren med Hensyn til de kirkelige Midler? Har vedkommende Minister, som har Overtilsyn, saa ogsaa Ret til at foreskrive, at Pengene skal anvendes til andre Formaal end dem, de oprindeligt er bestemt for? Jeg maa selvfølgelig som Jurist svare: Nej, det kan en Minister ikke. Men hvis Kirkeministeren bærer sig ad paa den Maade, saa maa det ogsaa til en vis Grad kunne lade sig gøre fra anden Side. Efter min

Mening kan det imidlertid ikke med Rette finde Sted.

Disse forskellige Ting var Aarsagen til den Uro, der opstod rundt om i Landet, en Uro, som jeg tror, vi alle har mærket. For at faa denne Uro bragt ud af Verden blev de omtalte Forespørgsler stillet her i Landstinget, idet man bad om en Redegørelse fra Ministeren om Status, om Anvendelsen af Pengene, om Ministerens Indgriben samt navnlig om de Principper og Retningslinier, man fulgte med Hensyn til, hvornaar man forespurte Finansudvalgene, hvorledes man kom til de forskellige Renteberegninger, og hvortil Pengene blev anvendt. Da det ikke lykkedes at faa disse Spørgsmaal besvaret, var det, Landstinget besluttede, at Sagen skulde henvises til det kirkelige Udvalg, for at dette kunde fremskaffe det Materiale, der var nødvendigt, hvis vi her skulde diskutere og behandle Spørgsmaalet. Det er nemlig meget vanskeligt at behandle et Spørgsmaal som dette, naar kun den ene af de to Parter er inde i Sagen, mens den anden kun kender enkelte specielle Tilfælde, som han kan spørge om.

Sagen blev altsaa henvist til Det kirkelige Udvalg, og dette har med stor Majoritet afgivet en Betænkning, om hvilken jeg tror, at alle, der læser den igennem, maa erkende, at den udmærker sig ved en ganske overordentlig Klarhed. Jeg behøver ikke at sige mange Ord derom, for at den er klar og objektiv, fremgaar til Overflod af, at selv Mindretallet i Det kirkelige Udvalg har benyttet den samme Fremstilling saa at sige Ord til andet. Det er formentlig den største Kompliment, man kan fremsætte med Hensyn til den rent faktiske Fremstilling, at den er blevet lagt til Grund baade af Flertallet og af Mindretallet. Derfor bliver Konklusionerne ganske vist ikke ens, men den rent faktiske Fremstilling er altsaa den samme, og derved har vi faaet det Materiale, vi behøver for at kunne drøfte Spørgsmaalet.

Jeg skal da gaa over til denne Betænkning, men før jeg gaar ind paa Hovedemnet, nemlig de Dispositioner, som er truffet med Hensyn til de kirkelige Midler, vil jeg lige dvæle et Øjeblik ved selve de kirkelige Midler og Bestyrelsen af dem. Jeg tror, at alle, der læser Betænkningen, vil blive forbavset over, hvordan det er gaaet til, at Kirken, som før kunde afholde saa at sige alle Udgifter af sine egne Midler, nu ikke paa langt nær kan det. Tidligere affholdt de kirkelige Midler Hovedparten af alle Udgifterne, medens en mindre Del blev affholdt af Statskassen, der altsaa var den